

การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

นางอุทัยวรรณ บุตรแพ
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในทางวิชาการหมายถึง กิจการที่มีกระบวนการผลิตหรือกรรมวิธีการผลิตที่ก่อให้เกิดมลพิษหรือสิ่งที่ทำให้เกิดโรค ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณข้างเคียง ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ทางเสียง แสง ความร้อน ความสั่นสะเทือน รังสี ฝุ่นละออง เหม่า เถ้า ฯลฯ

ปัจจุบันการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการที่ก่อให้เกิดมลพิษหรือของเสียจากกระบวนการผลิตหรือการให้บริการมากขึ้น ซึ่งหากไม่มีการป้องกันหรือควบคุมดูแลสถานประกอบการให้เหมาะสมย่อมมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการ จากข้อมูลการร้องเรียนเหตุรำคาญและปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมพบว่าสาเหตุหลักมาจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนั้นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจึงจำเป็นต้องได้รับการควบคุมกำกับให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อมิให้ก่อปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมและปัญหาเหตุรำคาญที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

นิยามศัพท์

ข้อบัญญัติท้องถิ่น หมายถึง ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ หรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการส่วนท้องถิ่น

ราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

เจ้าพนักงานสาธารณสุข หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 7 โดยมีบทบัญญัติสำคัญตามมาตรา 31 มาตรา 32 และ มาตรา 33

มาตรา 31 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ 13 กลุ่มกิจการ รวม 142 ประเภท ภายใต้ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ดังนี้

1. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558
2. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560
3. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562

มาตรา 32 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

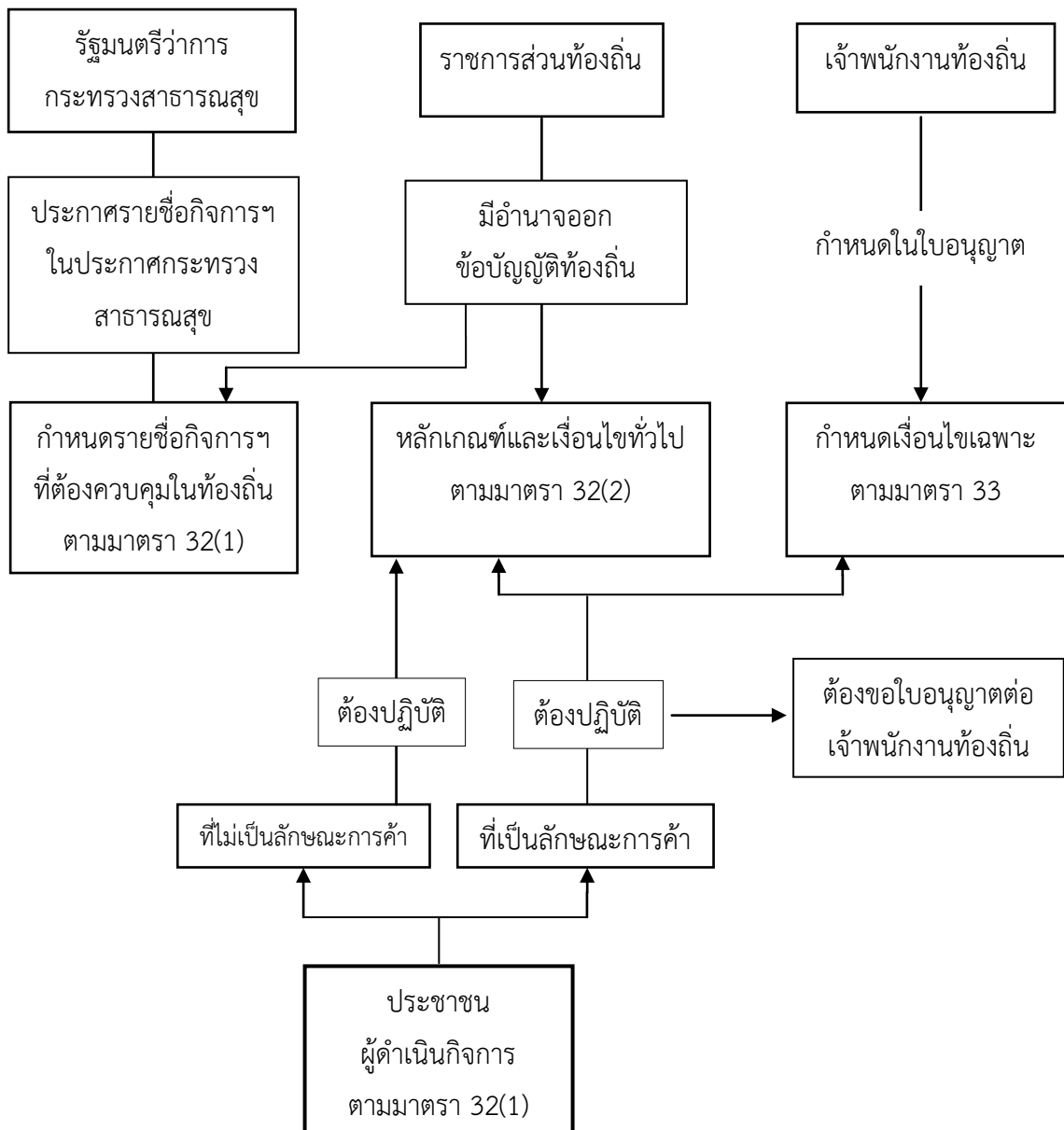
- (1) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 ที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่น
- (2) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ผู้ดำเนินกิจการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนิน

กิจการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา 33 เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 32 ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา 32 ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีลักษณะกระจายอำนาจไปสู่ราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น บทบาทหน้าที่ในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและราชการส่วนท้องถิ่น เป็นสำคัญ โดยมีกลไกการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขดังนี้

กลไกการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

มาตรการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของราชการส่วนท้องถิ่น

1. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

บทบัญญัติมาตรา 32(1) กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยการกำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา 31 บางกิจการหรือทุกกิจการ ให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่น ซึ่งหมายความว่า กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่รัฐมนตรีประกาศ จะมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นใด ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นเสียก่อน ซึ่งไม่จำเป็นต้องกำหนดทุกประเภทกิจการ จะกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่ากิจการนั้นเป็นปัญหาในเขตท้องถิ่นนั้นหรือไม่

บทบัญญัติมาตรา 32(2) ยังให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในด้านสุขลักษณะ การป้องกันอันตรายและความปลอดภัยด้วย โดยให้อำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขทั่วไป สำหรับให้ผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

(1) การดูแลสภาพ หรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ ซึ่งหมายถึง สภาพการณ์สุขาภิบาล สิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการ ทั้งในด้านการดูแลรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบของอาคาร การรักษาสภาพการใช้งานของเครื่องมืออุปกรณ์ ระบบการระบายอากาศ แสง เสียง ระบบการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีและถูกสุขลักษณะ

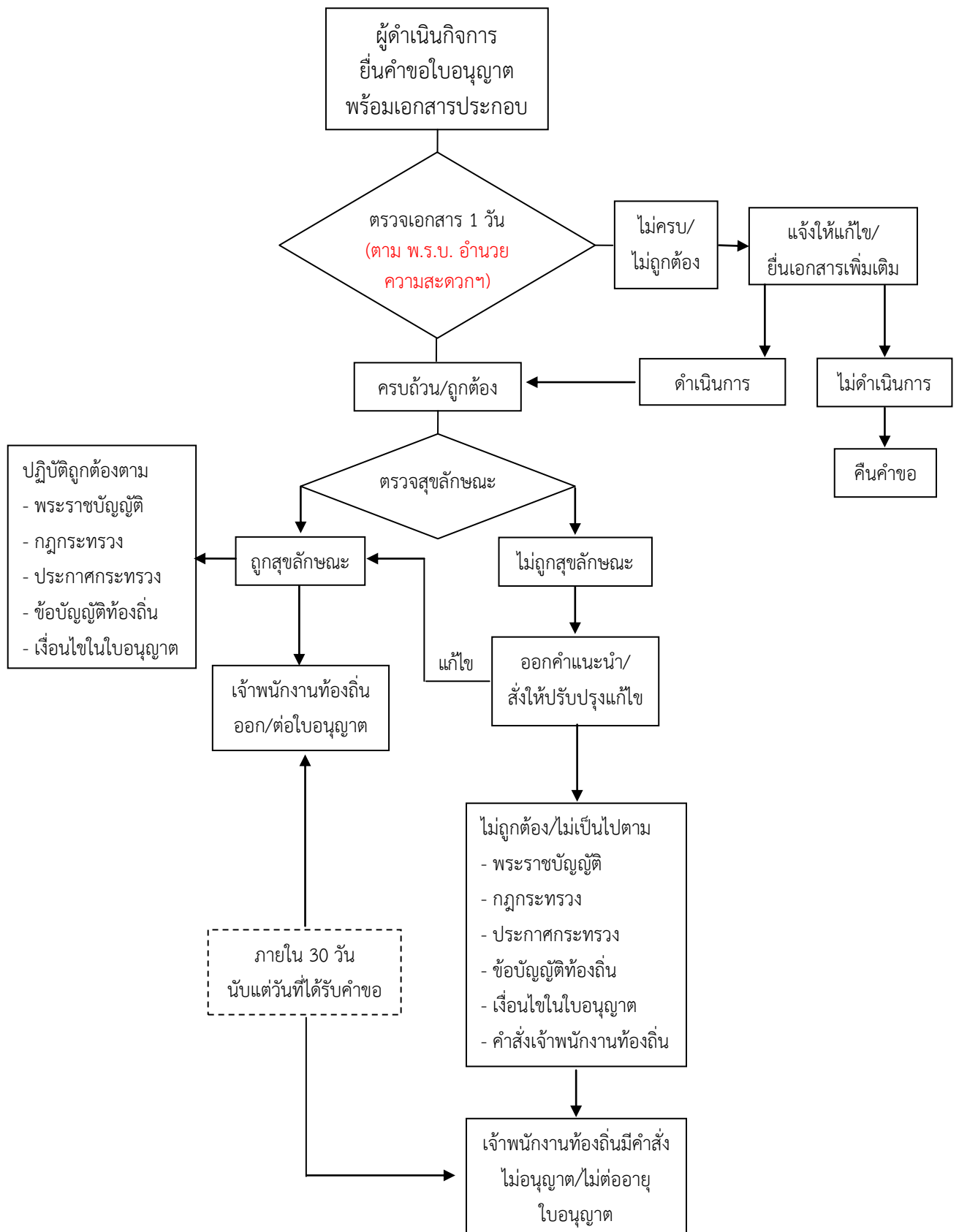
(2) มาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งหมายถึง ระบบป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัย ระบบการกำจัดมลพิษ ระบบการป้องกันการปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์อาหาร รวมทั้งระบบป้องกันตนเองของผู้ปฏิบัติในสถานประกอบการนั้นด้วย ทั้งนี้เพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติงาน และประชาชน

นอกจากนี้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดขนาดของกิจการแต่ละประเภทที่ต้องการควบคุมภายในท้องถิ่น โดยให้ถือเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไป โดยคำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นนั้นด้วย รวมถึงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอ การออก การต่อใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. การออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ประกอบกิจการเป็นมาตรการที่จะป้องกันควบคุมปัญหาตั้งแต่เบื้องต้น บทบัญญัติมาตรา 33 กำหนดว่า “เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา 32(1) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินกิจการตามประเภทที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา 32(1) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น...” ซึ่งหมายความว่าผู้ประกอบการใดที่เข้าข่ายเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นตามที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดตามมาตรา 32(1) ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ประกอบกิจการก่อนที่จะข้อบัญญัติท้องถิ่นจะมีการบังคับใช้ หรือเป็นกรณีที่ประกอบกิจการภายหลังที่ข้อบัญญัติท้องถิ่นมีผลใช้บังคับ ผู้ประกอบการจะต้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ข้อบัญญัติของท้องถิ่นมีผลใช้บังคับ สำหรับการต่อหรือไม่ต่อใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานจะต้องมีการตรวจสอบกิจการว่าปฏิบัติถูกต้องด้วยสุขลักษณะ เป็นไปตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือเงื่อนไขที่ระบุในใบอนุญาต

ขั้นตอนการออกใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

3. การควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นมาตรการตรวจสอบว่ากิจการมีสภาพที่ถูกสุขลักษณะ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งควรตรวจสอบเป็นประจำทุกปี โดยเจ้าพนักงานต้องมีการตรวจสอบอาคารสถานที่ประกอบกิจการ เครื่องมืออุปกรณ์ ความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ระบบป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุ ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล มูลฝอย และอื่นๆ ที่จำเป็น เมื่อพิจารณาเห็นว่าสถานประกอบกิจการถูกต้องด้วยสุขลักษณะ เป็นไปตามกฎหมาย ก้อนุญาตให้ประกอบกิจการ หากเห็นว่าไม่ถูกต้องแต่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ ก็อาจให้เวลาในการปรับปรุงแก้ไขก่อนอนุญาต ส่วนกรณีไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้อง ไม่อาจแก้ไขได้ สามารถมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ประกอบกิจการได้ ทั้งนี้ การพิจารณาว่าสถานประกอบกิจการปฏิบัติถูกต้องด้วยสุขลักษณะ เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ ให้พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดประเภทหรือขนาดของกิจการ และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตจะต้องดำเนินการก่อนพิจารณาออกใบอนุญาต พ.ศ. 2561
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2561
- กฎหมายอื่น เช่น กฎหมายว่าด้วยผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยโรงงาน

กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560

กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ประกาศขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2560 มีสาระสำคัญสรุปโดยสังเขปดังนี้

- 1) ผู้ดำเนินการกิจการในสถานประกอบกิจการประเภทที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้ออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมและมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นนั้นแล้ว ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้
- 2) สถานประกอบกิจการที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร มีผลใช้บังคับ สถานประกอบกิจการที่เป็นโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน หรือสถานประกอบกิจการที่มีการประกอบกิจการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย แล้วแต่กรณี
- 3) สถานประกอบกิจการต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามค่ามาตรฐาน หลักเกณฑ์ หรือวิธีการตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเพิ่มเติม ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศของรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวงนี้ในเรื่องใด ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการควบคุมสถานประกอบกิจการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาปรับใช้โดยอนุโลม
- 4) สถานประกอบกิจการต้องปฏิบัติถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 หมวด

หมวด 1 สถานที่ตั้ง ลักษณะอาคาร และการสุขาภิบาล

- สถานประกอบกิจการต้องตั้งอยู่ห่างจากศาสนสถาน โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุหรือผู้ป่วยพักฟื้นหรือผู้พิการหรือสถานที่ที่ต้องมีการคุ้มครองสุขภาพประชาชนเป็นพิเศษ ไม่อยู่ในระยะที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน หรือต้องจัดให้มีระบบป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่มีประสิทธิภาพ
- อาคารต้องมีความมั่นคง แข็งแรง ทางหนีไฟ บันไดหนีไฟ หรือทางออกฉุกเฉินให้มีลักษณะตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องมีสิ่งกีดขวาง มีแสงสว่างเพียงพอ และมีป้ายหรือเครื่องหมายแสดงชัดเจน โดยทางออกฉุกเฉินต้องมีไฟส่องสว่างฉุกเฉินเมื่อระบบไฟฟ้าปกติขัดข้อง

- สถานประกอบกิจการต้องมีการจัดแสงสว่างและการระบายอากาศ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีห้องน้ำและห้องส้วม ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีการดูแลรักษาความสะอาดให้อยู่ในสภาพที่ถูกสุขลักษณะเป็นประจำทุกวัน

- สถานประกอบกิจการต้องมีการเก็บ รวบรวม หรือกำจัดมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะ

(1) มีภาชนะบรรจุ หรือภาชนะรองรับที่เหมาะสมและเพียงพอกับประเภทและปริมาณมูลฝอย รวมทั้งมีการทำความสะอาดภาชนะบรรจุหรือภาชนะรองรับ และบริเวณที่เก็บภาชนะนั้นอยู่เสมอ

(2) ในกรณีที่กำจัดมูลฝอยเอง ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(3) กรณีที่มีมูลฝอยที่ปนเปื้อนสารพิษ หรือวัตถุอันตราย หรือสิ่งอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- สถานประกอบกิจการต้องดูแลมิให้น้ำท่วมขัง มีการระบายน้ำที่เหมาะสม กรณีที่มีน้ำทิ้งหรือน้ำเสีย ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

- สถานประกอบกิจการต้องป้องกันกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

- สถานประกอบกิจการที่มีโรงอาหารหรือห้องครัวที่จัดไว้สำหรับการประกอบอาหาร การปรุงอาหาร หรือการเสิร์ฟอาหารสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลอาหาร

- สถานประกอบกิจการต้องจัดวางสิ่งของเป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย เป็นสัดส่วน และดูแลรักษาความสะอาดให้ถูกต้องตามสุขลักษณะ

- สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีน้ำดื่มสะอาด มีคุณภาพ สำหรับผู้ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอทุกวัน

- สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีน้ำใช้ที่มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมต่อการประกอบกิจการนั้นๆ

หมวด ๒ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และการป้องกันเหตุรำคาญ

- สถานประกอบกิจการต้องมีมาตรการความปลอดภัยในการทำงานและปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- สถานประกอบกิจการที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตราย ต้องมีสถานที่ปลอดภัยสำหรับเก็บรักษาวัตถุอันตราย หรือสิ่งของที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออัคคีภัย ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีที่ชำระร่างกายและที่ล้างตาฉุกเฉิน ตามความจำเป็นและเหมาะสม

- สถานประกอบกิจการต้องใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่มีสภาพที่ปลอดภัยสำหรับการใช้งาน มีการติดตั้งในลักษณะที่แข็งแรง มั่นคง ปลอดภัย โดยมีระบบป้องกันอันตราย และป้ายคำเตือนหรือคำแนะนำในการป้องกันอันตรายจากอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องจักรนั้น และมีการดูแล ตรวจสอบ บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี

- สถานประกอบกิจการต้องจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพผู้ปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

- สถานประกอบกิจการที่อาจก่อให้เกิดมลพิษ ของเสียอันตราย หรือมีการใช้สารเคมีหรือวัตถุอันตราย จะต้องดำเนินการควบคุมป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน และผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น

4. การออกคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถออกคำสั่งได้ดังนี้

(1) การออกคำสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุง เป็นมาตรการกำกับดูแลผู้ดำเนินการที่ได้รับอนุญาตแล้ว ปรากฏว่าปฏิบัติไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งให้แก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ โดยให้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่า 7 วัน

(2) การออกคำสั่งให้หยุดดำเนินการ ถ้าผู้ดำเนินการไม่ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือถ้าการดำเนินการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถออกคำสั่งให้หยุดดำเนินการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

(3) การสั่งพักใช้ใบอนุญาต เป็นมาตรการควบคุมผู้ที่ได้รับอนุญาตแล้วไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน 15 วัน

(4) การสั่งเพิกถอนใบอนุญาต เป็นมาตรการที่จะมิให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตได้ประกอบกิจการต่อไปเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี หากเกิดกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

ก) การไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น และเหตุนี้ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพหรือสภาวะความเป็นอยู่ของประชาชน

ข) กรณีที่เคยถูกพักใช้ใบอนุญาตตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป และมีเหตุที่จะต้องถูกพักใช้อีก หมายความว่าเมื่อต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตครั้งที่ 3 จะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตก็ได้

ค) กรณีที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ ผู้ที่ถูกเพิกถอนจะขอรับใบอนุญาตสำหรับกิจการที่ถูกเพิกถอนอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอน

ทั้งนี้ ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใดๆ ที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และเห็นว่าจะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวม ซึ่งสมควรจะต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืน แก้ไขหรือระงับเหตุ หรือดำเนินการใดๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควรแล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

แหล่งที่มา : 1. คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
2. กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 80 ก วันที่ 4 สิงหาคม 2560